

Odborné vzdělávání na Kypru

Příloha je zpracována na základě publikace, kterou vydal Cedefop v roce 2012, kdy Kypr předsedal EU. Publikace popisuje pouze situaci v řecké části Kypru, která je součástí Evropské unie. Schéma vzdělávacího systému je z mutace vytištěné v řečtině. Najdete v něm některé známé, do češtiny dávno převzaté, termíny.

Kypr získal v roce 1960 nezávislost na Velké Británii a stal se republikou. Ústava institucionalizovala na ostrově komunální dualismus mezi řeckým a tureckým společenstvím ve všech sférách státní činnosti. V roce 1974 Turecko obsadilo severní část ostrova.

Výkonnou moc má prezident, který jmenuje radu ministrů. Zákonodárnou moc má parlament.

Kypr je rozdělen do šesti správních oblastí. Každá oblast má svého zástupce ve vládě.

Kypr má rozlohu 9251 km². Koncem roku 2011 žilo v neturecké části ostrova 862 000 obyvatel, počet obyvatel turecké části ostrova činil v roce 2009 zhruba 89 200.

Kyperská ekonomika je otevřená, flexibilní a je převážně založena na službách. Má nízkou míru nezaměstnanosti, i když byla také zasažena celosvětovou hospodářskou krizí. V roce 2010 činila míra hospodářského růstu 1,1 %, v roce 2011 jen 0,5 %, a tím zároveň stoupala míra nezaměstnanosti.

Veřejné výdaje na vzdělávání se zvýšily z 5,6 % z HDP v roce 2000 na 8,1 % v roce 2010.

Plánovací úřad (Γραφείο Προγραμματισμού) je koordinační a výkonný orgán, který ve spolupráci se všemi vládními úřady shromažďuje a analyzuje informace o ekonomice a navrhuje budoucí opatření i v oblasti školství.

Ministerstvo školství a kultury (Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού) má celkovou zodpovědnost za vzdělávací politiku. Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) zodpovídá za pracovní síly a sociální politiku.

Úřad pro rozvoj lidských zdrojů (Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) hraje v odborném vzdělávání důležitou roli. Posláním úřadu je vytvářet podmínky pro plánovanou a systematickou profesní přípravu a rozvoj lidských zdrojů.

Míra obyvatel s vysokoškolským vzděláním ve věkové skupině 25-64 let (37 % v roce 2011) překračuje průměr EU. 82 % absolventů lycea (λύκειο) se hlásí ke studiu na vysoké škole. Na Kypru fungují tři státní a čtyři soukromé vysoké školy, jejichž kapacita je omezená, takže přibližně 55 % mladých Kypřanů studuje v zahraničí. Několik soukromých škol poskytuje vzdělávání na postsekundární neterciární úrovni.

Podíl žáků, kteří předčasně opouštějí školu, klesl z 18,5 % v roce 2000 na 11,2 % v roce 2011.

Povinná školní docházka začíná před pátým rokem věku (předškolní vzdělávání) a trvá do 15 let. Na primární vzdělávání (1.–6. ročník) navazuje nižší sekundární vzdělávání (7.–9. ročník).

Vyšší sekundární vzdělávání trvá tři roky (10.–12. ročník). Na této úrovni existují dva druhy škol: jednotné lyceum (ενιαίο λύκειο) a technické školy (τεχνικές σχολές).

Odborné vzdělávání poskytují střední odborné školy, včetně večerních technických škol. Také je možné získat odborné vzdělání v systému učňovství (σύστημα μαθητείας), do kterého jsou přijímáni žáci, kteří opustili povinnou školní docházku mezi 8. a 10. ročníkem.

Postsekundární vzdělávání poskytují od školního roku 2012/13 postsekundární technické a odborné školy (Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Odborné vzdělávání na terciární úrovni poskytují čtyři veřejné vysoké školy, které spadají pod jurisdikci různých ministerstev, a několik soukromých škol.

Odborné vzdělávání je zpřístupňováno zaměstnancům, nezaměstnaným, znevýhodněným skupinám a dospělým obecně také v kombinaci veřejných a soukromých poskytovatelů, např. odborných škol, zařízení pro profesní přípravu, poradenských firem apod.

Odborné vzdělávání tvoří důležitou část Kyperské strategie celoživotního učení (Εθνική στρατηγική δια βίου μάθησης) na léta 2007-13. K dosažení cílů této strategie je třeba posílit celoživotní poradenské služby, vytvořit národní rámec kvalifikací a podporovat reformu vzdělávání (εκπαιδευτική μεταρρύθμιση), která má na odborné vzdělávání zvláštní vliv, protože v něm vytváří nové vzdělávací

cesty a usnadňuje jak horizontální, tak vertikální přechody ve vzdělávání.

Učňovství

Dvouleté programy přípravy učňů poskytují praktickou a teoretickou přípravu žákům, kteří neukončili úspěšně povinnou školní docházku a nechtějí po třetím ročníku gymnázia pokračovat ve formálním vzdělávání. Do učňovství mohou vstupovat 15letí žáci z 2. ročníku gymnázia. Učňovství je bezplatné. Uční mají dva dny v týdnu teoretickou výuku a tři dny praktickou přípravu v podniku, za kterou dostávají odměnu.

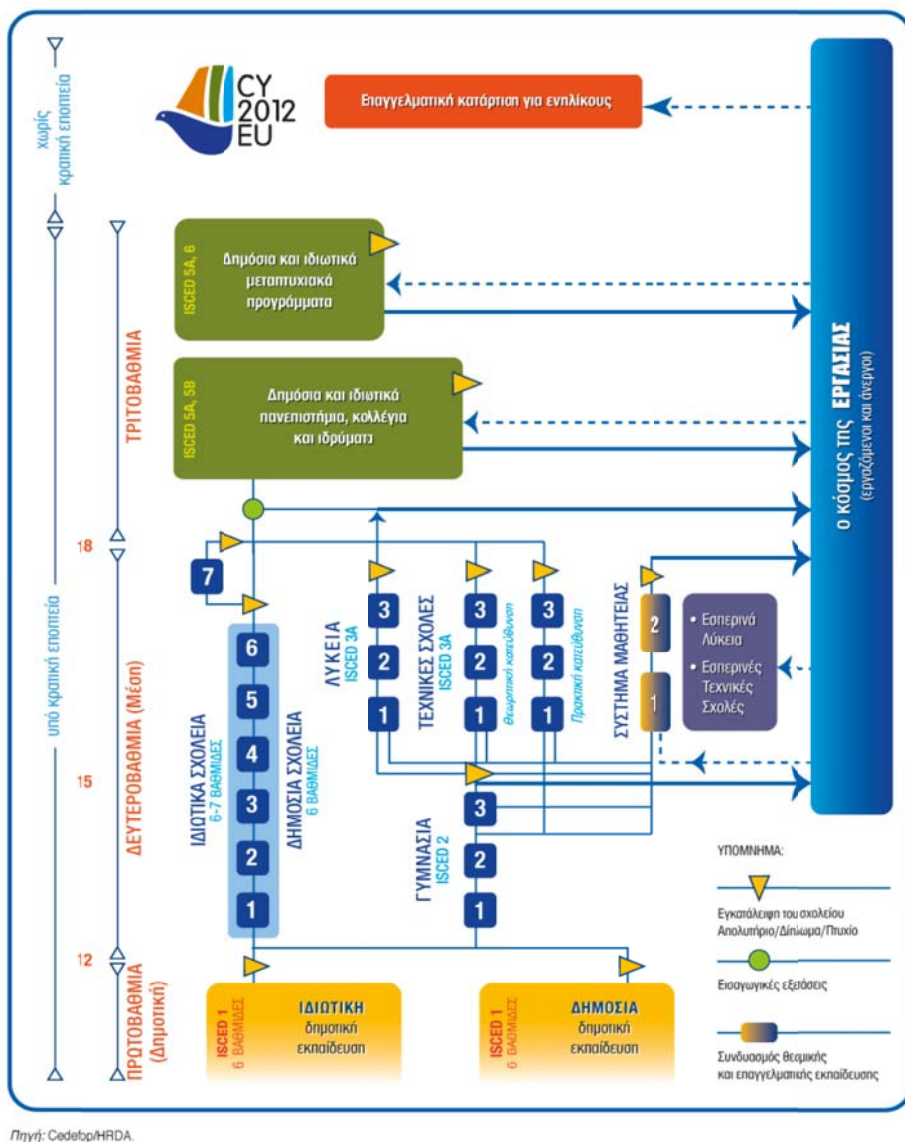
Odpovědnost za učňovství má Kyperské výrobní středisko (Κέντρο Παραγωγικότητας), Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení a Ministerstvo školství a kultury. Zaměstnavatelé dostávají kompenzace za mzdy učňů a instruktorů. Ve školním roce 2010/11 bylo na Kypru 256 učňů v oborech zedník, instalatér, svářeč, automechanik, autoelektrikář, truhlář, tesař, elektrikář a kadeřník.

V roce 2007 schválila Rada ministrů nové moderní učňovství (Νέα Σύγχρονη Μαθητεία). To se zaměřuje na potřeby trhu práce a je určeno mladým lidem ve věku 14 až 21 let. Má dvě úrovně: přípravnou a základní.

Střední odborné školy

Střední technické a odborné vzdělávání (Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση) poskytuje absolventům gymnázií a dospělým množství různých tříletých programů, které mají zaměření buď teoretické (θεωρητική κατεύθυνση), nebo praktické (πρακτική κατεύθυνση). První ročník je společný pro obě zaměření. Studium je bezplatné. Ve třetím ročníku prakticky zaměřeného studia mají žáci jeden den v týdnu praxi na pracovišti.

Závěrečné vysvědčení opravňuje absolventy středních škol ke vstupu na vysokou školu a do regulovaných povolání. Probíhající reforma středních odborných škol má do roku 2015 zavést nová kurikula, která budou obsahovat i osvojování klíčových kompetencí.

Πηγή: Cedefop/HRDA.